

Zimski seminar antropologije u Istraživačkoj stanici Petnica

Ove godine započet je 17. ciklus seminara antropologije u Istraživačkoj stanici Petnica. Seminar je, po treći put u poslednjih nekoliko godina, promenio ime – počeo je kao Seminar etnologije, potom se zvao Seminar sociokulturne antropologije, ime koje je nosio donedavno (skraćena seminara je bila SKA, zbog čega su naši polaznici postali poznati kao "skakavci"), da bi 2010. godine, iz birokratskih i tehničkih razloga, promenio naziv u kratko, ali ne baš sasvim jasno – Antropologija. Budući da polaznici i polaznice Istraživačke stanice Petnica nemaju priliku da se sa našom disciplinom upoznaju u školama, te da srpski obrazovni sistem proizvodi rečenice tipa "etnologija je pomoćna istorijska nauka", a da se "antropologija" pominje isključivo u kontekstu biologije, nije retkost da se srednjoškolci koji se prijavljuju za petničke programe prijave na Seminar očekujući biofizičku antropologiju ili neku vrstu anatomije. Na nama koji seminare realizujemo ostaje da razjasnimo takve nedoumice, i polaznicima i polaznicama koji prvi put dolaze u Istraživačku stanicu Petnica pružimo uvid u to šta naša disciplina podrazumeva, šta su polja kojima se bavi i kojim metodama se služi u svojim analizama i promišljanjima.

Iz godine u godinu broj srednjoškolaca koji se prijavljuju za našu disciplinu u Petnici se povećava, pa je i ove godine zbog broja prijavljenih bilo potrebno da učesnici budu podeljeni u dve grupe – one koji su ranije pohađali seminar i one koji su na seminar došli prvi put.

Zimski seminar antropologije u Istraživačkoj stanici Petnica za nove polaznike realizovan je od 1. do 7. februara 2011. godine. Kao i svaki prvi seminar u godišnjem ciklusu, ovaj seminar je za cilj imao da srednjoškolce, ukratko, upozna sa osnovama antropologije, ali i da im pruži uvid u širinu discipline i približi im neke od tema kojima bi mogli da se bave u svojim istraživačkim radovima. Osim osnova i osvrta na globalni i lokalni istorijat i kontekst razvoja discipline, o čemu im je govorila rukovoditeljka seminara dr Marina Simić (Fakultet političkih nauka, Beograd), polaznici su na seminaru imali prilike da slušaju predavanja o feminističkoj antropologiji, studijama roda, antropologiji religije, interpretativnoj antropologiji, političkoj antropologiji, antropologiji popularne kulture, imagologiji i antropologiji interneta. Posebno značajno je bilo i predavanje o tome kako se piše uspešan petnički rad, koje su održale dve mlade koleginice, nekadašnje polaznice Seminara antropologije, Nataša Stevanović (studentkinja druge godine etnologije i antropologije, Beograd) i Jovana Stević (studentkinja prve godine medicine, Beograd) čiji su radovi *Hotel Panoptikon: uticaj doma za penzionere na formiranje identiteta stanara* i *Analiza procesa konstruisanja mentalnih bolesti na psihijatrijskom odeljenju požarevačke bolnice*, prethodnih godina imali zapažen uspeh na petničkoj konferenciji "Korak u nauku". Predavanja dr Gordane Gorunović (Filozofski

fakultet, Beograd) o interpretativnoj antropologiji Kliforda Gerca i dr Danijela Sinanija (Filozofski fakultet, Beograd) o antropološkom pristupu novim religijama naišla su na posebno oduševljenje polaznica i polaznika, a vampir je, još jednu godinu zaredom, odneo titulu najpopularnijeg mitološkog bića iz domaćeg imaginarijuma. Najviše turbulencija izazvale su, po običaju, virdžine o kojima je govorio mr Predrag Šarčević (Treći program Radio Beograda), dok su predavanja dr Miroslave Lukić-Krstanović (Etnografski institut SANU) o popularnoj kulturi u antropološkoj perspektivi, sudeći prema predlozima projekata, delovala najinspirativnije kada je reč o idejama za samostalne istraživačke radove. Predavanje dr Sanje Lazarević-Radak (Balkanološki institut SANU) o imagologiji dalo je polaznicima i polaznicama uvid u nastanak i razvoj balkanističkog diskursa u periodu između dva svetska rata, i ponudilo im osnovu za dalje promišljanje balkanizma i orijentalizma u ovdašnjem društvenom kontekstu. Dr Biljana Dojčinović-Nešić (Filološki fakultet, Beograd) i mr Katarina Lončarević (Fakultet političkih nauka, Beograd) kroz svoje predavanje su polaznicima i polaznicama približile i razjasnile termine rod/pol i transdžender, a mr Ivana Pražić (Gadjah Mada University in Yogyakarta, Indonesia) govorila je o praksama i politikama državljanstva u Indoneziji posle Suharta. Potpisnica ovih redova je održala predavanje o identitetu i preplitanju virtualne i fizičke realnosti, a zajedno sa kolegicom Monikom Milosavljević, MA (studentkinja prve godine doktorskih studija na Odeljenju za arheologiju, Beograd) i već "tradicionalno" predavanje o odnosu između politike i nauke i kontekstima u kojima su etnologija i arheologija, od svog prvobitnog konstituisanja do danas, figurirale kao nacionalne nauke ili nauke o nacionalnom u Srbiji.

Seminarom je, kao što je već pomenuto, rukovodila dr Marina Simić, moja malenkost je bila zamenica rukovoditeljke, dok su uobičajenu praksu intenzivnog mentorskog rada, pored stručnih saradnika, obavljali asistenti saradnici i asistentkinje saradnice: Aleksandar Kostić (student treće godine Sociologije, Beograd), Ognjen Kojanić (student druge godine Etnologije i antropologije, Beograd), Dejana Kostić (studentkinja druge godine Etnologije i antropologije, Beograd), Nataša Stevanović (studentkinja druge godine Etnologije i antropologije, Beograd) i Jovana Stević (studentkinja prve godine Medicine, Beograd).

Seminar je prošao u dobrom raspoloženju i radnoj atmosferi, a kolektiv seminara se sa opreznim optimizmom upušta u realizaciju ostalih seminara iz ovogodišnjeg ciklusa, koji će se, izuzimajući nepredviđene političke turbulencije, odvijati u donekle vanrednim uslovima usled rekonstrukcije i proširenja kapaciteta Istraživačke stanice Petnica.

Sonja Žakula